

Höstresan 2022

Vår höstresa gick till Asby och Tranås. På morgonen måndagen den 5 september satt 50 förväntansfulla resenärer i bussen från Ombergs Buss. Jörgen Nordal var som vanligt vår chaufför. Första stopp var för bussfika vid Abborrhavikens rastplats i Eksjö. Här smakade det bra med kaffe som Jörgen bjöd på.

Bussfika vid Abborrhaviken i Eksjö

Färden gick vidare mot Asby. Här besökte vi Andrew Peterson-museet och ett skolmuseum, båda i samma byggnad - en före detta skola som ligger vid kyrkan i Asby. I anslutning till museet finns Hedners park, där vi kunde se Sveriges grövsta, enkelstammiga gran - omkretsen var cirka 4,9 meter och det krävs sju personer för att omringa granen.

Andrew Peterson-museet i Asby

Fyra av de sju "omringarna"!

Museet drivs av Andrew Peterson-sällskapet och vi guidades av Jan Hermelin och Olle Karlsson.

Anders Pettersson, i Amerika Andrew Peterson, föddes 1818 på en bondgård i Sjöarp vid Asby. På våren 1850 utvandrade han till Amerika tillsammans med 15 sockenbor. Andrew arbetade först hos en trädgårdsmästare och sedan i ett jordbruk, innan han blev nybyggare i Carver County i Minnesota, sydväst om Minneapolis. Kyrkan som Andrew var med om att bygga heter Scandia Baptist Church och där finns också en kyrkogård. Andrew såg till att det byggdes skola, byggde vägar och satt med i domarjuryn - alltså en mycket driftig och kunnig man! Han gifte sig 1858 med Elsa Andersdotter och de fick nio barn, men inga barnbarn. Han odlade äpplen och hade 500 träd och 100 sorters äpplen. Andrew skrev dagbok under resan till Amerika och hela sitt liv som nybyggare och farmare. Dessa dagböcker ligger till grund för Vilhelm Mobergs böcker om utvandarna. Moberg hittade böckerna på Svensk-amerikanska institutet i Minneapolis, dit Andrews dotter hade donerat dem. Astrid Lindgren hittade dagböckerna före Moberg hittat böckerna och ville ge ut dem på Bonniers, men de tackade nej. Till Vilhelm Moberg tackade de ja! Av de hus som Andrew Peterson byggde i Carver County finns fyra kvar: huvudbyggnaden, två fähus och ett magasin. 2006 var fyra medlemmar i Andrew Peterson-sällskapet i Amerika och hjälpte till att renovera magasinet som höll på att förfalla.

Olle Karlsson berättar om Andrew Peterson.

Jan Hermelin i Skolmuseet

Vi åt lunch på Solvikens Vårdshus vid Sommen: helstekt kotlettråd med örtrostat potatis, gräddsås och sallad. Därefter kaffe med äppelpaj och vaniljkräm.

Här syns en liten bit av sjön Sommen vid Solvikens Vårdshus.

Så åkte vi mot Tranås och kom till Eriksbergs Museum på Storgatan 54.

Köbildning in till Eriksbergs Museum

Här finns pälsmuseum, skolmuseum, konstsamlingar, utställning om Tranås historia och speedwaystjärnan Ove Fundins pokaler. Men höjdpunkten är nog Pälsmuseet. Tranås var ju "Sveriges pälsstad".

Vi guidades av Gustav och Kerstin Johansson. Gustav har ägt Tranås Skinnberederi, som hans far David startade. Så Gustav kan allt om skinn och har tillsammans med några andra ställt samman pälsmuseet.

Smakprov på pälsar

Del av Pälsmuseet

1904 kom norrköpingspojken Fritz Lundberg från Stockholm, där han hade påbörjat sin utbildning till körsnär. Han gjorde sina gesällvandringar i Europa, men pengarna tog så småningom slut. Fritz hade en bror i Tranås och på så sätt hamnade han där. 1907 startade han stadens första skinnberederi. 1910 syddes den första pälsen i Tranås och den var till Fritz fru Alva. 1911 anställde Lundberg en ung

man, David Johansson, som blev kallad "Skins-David" i hela pälsvärlden och som var Gustav Johanssons far. Så blev Tranås Skinnberederi till 1917. I Tranås fanns också en mösstillverkare, Oscar Wigén, och vi är nog många som har haft någon mössa från det företaget. På 1960- och 1970-talen låg pälsbutikerna tätt på Storgatan i Tranås. Sedan har som bekant tiderna förändrats. Skinnberederiet har bytt ägare ett par gånger och från 2015 har det sju delägare. De bereder får- och lammskinn och deras närmaste företrädare var först med att ta fram tvättbara lammskinn.

Del av konstsamlingen

Ove Fundins pokaler

Vi fick lite tid att gå i affärer på Storgatan. Några till och med shoppade. Eftermiddagsfikat (bulle och mjuk kaka) intog vi i Gula Huset - ett mysigt kafé, också vid Storgatan.

Gula Huset

De flesta satt på andra våningen.

Samling vid bussen för hemresan

Vi sålde lotter och de lyckliga vinnarna fick varsitt presentkort på ICA i Kaxholmen.
Grattis, Ulla Hultman, Lisbeth Nilsson, Gudrun Pettersson, Hans Sahlberg och Barbro Wreland!

Nöjda med en trevlig dag tillsammans i mycket skönt sommarväder var vi hemma igen omkring kl 18.

Tack Jörgen, för kaffet och din lugna och säkra körning, även där det var alldeles förskräckligt trångt - tänker på "suggorna" vid Abborraviken!

Foto: Maths Linder

Resekommittén (Britta Jansson, Alf Larsson och Anna-Lena Nilsson) ordnade resan.

Tack alla deltagare för den här gången!